

dr hab. Piotr Szczypa, prof. US¹

Katedra Rachunkowości i Controllingu, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
Uniwersytet Szczeciński

Informacja ekologiczna – współczesne dylematy

WPROWADZENIE

Współczesne uwarunkowania gospodarki zrównoważonego rozwoju wskazują na rosnące zapotrzebowanie i znaczenie informacji ekologicznej. Informacja ekologiczna stała się elementem kształtowania ekologicznej konkurencyjności przedsiębiorstw. Ponadto informacja ekologiczna towarzyszy ludziom na co dzień. Ma ona wpływ na ich decyzje konsumenckie i nie tylko. Informacja ekologiczna może być zawarta w opisie produktu, na stronie internetowej przedsiębiorstwa, w sprawozdaniu finansowym, w reklamie komercyjnej i społecznościowej, na forach społecznościowych, w prasie, podręcznikach itd.

Doświadczenia jednostek gospodarczych, inwestorów giełdowych i społeczeństwa skłaniają do stwierdzenia, że informacja ekologiczna może być siłą hamującą, jak i sprzyjającą w realizacji przedsięwzięć gospodarczych i prywatnych, a dostęp do niej jest utrudniony. Dzieje się tak, ponieważ informacja ekologiczna nie ma jednego wydzźwięku i, jak wskazuje praktyka, może się stać swoistym narzędziem do kształtowania opinii publicznej.

Celem artykułu jest zidentyfikowanie i opisanie współczesnych dylematów związanych z pozyskaniem, prezentacją i wykorzystaniem informacji ekologicznej. Do napisania artykułu zostały wykorzystane: analiza stron internetowych jednostek gospodarczych, analiza literatury oraz doświadczenia własne autora zdobyte w trakcie obserwacji uczestniczącej i wywiadów.

DEFINICJA I KLASYFIKACJA INFORMACJI EKOLOGICZNEJ

Etymologia terminu „informacja” jest związana z łacińskim czasownikiem *informāre*, który oznacza nadawanie postaci, formy. Zgodnie ze *Słownikiem wy-*

¹ Adres korespondencyjny: Katedra Rachunkowości i Controllingu, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług, Uniwersytet Szczeciński, ul. Cukrowa 8, 71-004 Szczecin, e-mail: piotr.szczypa@wp.pl, tel. 91 444 31 71.

razów obcych informacja to „powiadomienie o czymś, zakomunikowanie czegoś; wiadomość wskazówka, pouczenie” [Słownik..., 2000, s. 473]. Takie ujęcie informacji zostaje przyjęte dla potrzeb niniejszego opracowania. Oczywiście termin „informacja” używany jest w ujęciu statycznym oraz dynamicznym i związany jest m.in. z: naukami technicznymi, socjologią, biologią, ekonomią, informatyką, zarządzaniem².

Tabela 1. Klasyfikacja informacji ekologicznej

Kryterium podziału	Wyszczególnienie	Charakterystyka
Czas	Informacja ekologiczna ustalona <i>ex ante</i>	Są to informacje ekologiczne ustalone z góry (planowane)
	Informacja ekologiczna ustalona <i>in tempora</i>	Są to informacje ekologiczne dotyczące bieżącego okresu
	Informacja ekologiczna ustalona <i>ex post</i>	Są to informacje ekologiczne dotyczące okresów przeszłych
Wpływ na decyzję	Informacja ekologiczna decyzyjna	Jest to informacja, która zmienia się w wyniku podjęcia decyzji
	Informacja ekologiczna niedecyzyjna	Jest to informacja, która pozostaje niezmienna w wyniku podjęcia decyzji
Wspieranie funkcji zarządczych ³	Informacja ekologiczna pokrzepiająca	Dotyczy bieżącej sytuacji przedsiębiorstwa, osoby. Celem takiej informacji ekologicznej jest zapewnienie, że przyjęte działania na rzecz ochrony środowiska przebiegają prawidłowo, zgodnie z założeniami
	Informacja ekologiczna rozwojowa	Związana jest z oceną stanu lub przebiegu działań proekologicznych. Ma ona na celu wskazanie ewentualnych trudności związanych z realizacją tych działań
	Informacja ekologiczna ostrzegawcza	Sygnalizuje, że wystąpiły określone zagrożenia w realizacji działań proekologicznych lub też mogą one niebawem wystąpić (ryzyko ekologiczne)
	Informacja ekologiczna planistyczna	Odnosi się do poziomu lub stanu przyszłych działań proekologicznych
	Informacja ekologiczna operacyjna	Określa działanie przedsiębiorstwa, osoby i pozwala na jej umiejscowienie na „mapie” działalności proekologicznej innych podobnych przedsiębiorstw, osób
	Informacja ekologiczna opiniodawcza	Jest to informacja o najbliższym lub dalszym otoczeniu przedsiębiorstwa, osób; informacje te mogą być przekazane otoczeniu (sąsiedzi, media, organizacje ekologiczne, jednostka samorządu terytorialnego), odnośnie do działalności danego przedsiębiorstwa, osoby

Źródło: opracowanie własne.

² Szerzej na temat podstawowych koncepcji informacji [Zygała, 2007, s. 27–36].

³ Klasyfikacja informacji ekologicznej wg wsparcia funkcji zarządzania jest zgodna z podziałem informacji zarządczej Jamesa A. Senna [Zygała, 2007, s. 36–37].

Szczególnym rodzajem informacji jest informacja ekologiczna. Terminu tego nie należy interpretować bezpośrednio, zawężając go do nauk biologicznych. Należy w tym miejscu odróżnić termin „ekologia” od „ochrona środowiska”. W języku potocznym oba terminy używane są często zamiennie, a niekiedy błędnie uważa się, że nauką o ochronie przyrody jest ekologia, podczas gdy nauką o ochronie przyrody jest sozologia. Ekologia natomiast jest nauką biologiczną zajmującą się strukturą i funkcjonowaniem przyrody, a także badaniem wzajemnych zależności między organizmami a ich żywym i martwym środowiskiem. Zatem jak należy interpretować termin „informacja ekologiczna”? Mając na uwadze powyższe można ją określić jako wiadomość o działaniach lub cechach ukierunkowanych na ochronę środowiska. Taką definicję można przyjąć za poprawną w ramach rozważań prowadzonych w naukach ekonomicznych. Ponadto w takim ujęciu najczęściej jest interpretowana przez ogół ludzi.

W literaturze przedmiotu można spotkać inne znaczenie informacji ekologicznej. Profesor Wiesław Babik interpretuje ją jako wolną od kłamstwa, niefałszującą faktycznego obrazu rzeczywistości, która jest informacją prawdziwą, kompletną, aktualną i wiarygodną [Babik]. Jednak takie znaczenie informacji ekologicznej jest szersze i nie odnosi się de facto wyłącznie do informacji związanych z działalnością proekologiczną. W ujęciu Wiesława Babika informacja ekologiczna jest rezultatem ekologii informacji, która oznacza „sumę ocen jakości, zarządzania, produktów i wartości informacji, jak również ocenę usług i potrzeb informacyjnych. Ekologia informacji to dyscyplina wiedzy, której zadaniem jest odkrywanie praw rządzących przepływem informacji w biosystemach, włącznie z człowiekiem, społeczeństwem, ich wpływem na zdrowie psychiczne, fizyczne i społeczne ludzi oraz rozwijanie odpowiednich metodologii mających na celu kształtowanie środowiska” [Babik].

Informacja ekologiczna w zależności od przyjętego kryterium podziału może być różnie klasyfikowana. Podstawowe jej podziały i charakterystykę ujęto w tabeli 1. Przedstawiona w tabeli 1 klasyfikacja informacji ekologicznej nie wyczerpuje wszystkich podziałów. Zostały przybliżone tylko te podziały, które uznano za istotne z punktu widzenia problemu badawczego niniejszego opracowania.

WYZWANIA I UWARUNKOWANIA GOSPODARKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Definicja i idea zrównoważonego rozwoju jest szeroko opisywana w literaturze. Można zapoznać się z etapami rozwoju zrównoważonego w teorii ekonomii [Piontek B., 2002; Rogall, 2010], a także bardziej szczegółowymi zagadnieniami, takimi jak: uwarunkowania prawne zrównoważonego rozwoju [Rakoczy, 2009], zrównoważony rozwój a polityka państwa [Piontek F., Piontek B., 2009] i funkcjonowanie przedsiębiorstw [Famielec, 2009]. W związku z tym, a także z uwagi

na ograniczoną objętość niniejszego artykułu, autor zdecydował się odstąpić od szerokiego opisu podstawowych zagadnień związanych z ideą zrównoważonego rozwoju.

Z uwagi na przyjęty temat opracowania należy wskazać, że cele zrównoważonego rozwoju i gospodarki zrównoważonego rozwoju powinno rozpatrywać się w trzech wymiarach, a mianowicie: ekologicznym, ekonomicznym i społecznym. Wśród teoretyków i praktyków trwają dyskusje dotyczące wartościowania i hierarchii celów. Najczęstsze stanowiska w tej kwestii to [Rogall, 2010, s. 42]:

1. Najważniejszy jest wymiar ekologiczny. Należy przede wszystkim chronić naturalnych podstaw życia stanowiących egzystencjalny warunek pozostałych celów.
2. Najważniejszy jest wymiar ekonomiczny (gospodarczy). Zrównoważony rozwój ma zapewnić trwale zaspokojenie potrzeb ludzkich.
3. Wszystkie wymiary są w zasadzie równorzędne, lecz w wyznaczonych granicach (narzuconych przez naturę).
4. Wszystkie wymiary są równorzędne.

Tabela 2. Trójkąt celów gospodarki zrównoważonego rozwoju

Cele ekologiczne:	Cele ekonomiczne:	Cele społeczne:
<ul style="list-style-type: none"> – ochrona atmosfery ziemskiej (ograniczenie ocieplenia klimatu); – nieszkodzenie przyrodzie (zachowanie różnorodności gatunkowej i krajobrazowej); – zrównoważone wykorzystanie zasobów odnawialnych; – zrównoważone wykorzystanie zasobów nieodnawialnych; – zdrowe warunki życia (eliminowanie szkodliwych substancji, promieniowania, hałasu). 	<ul style="list-style-type: none"> – stabilność gospodarki narodowej, zapewnienie samodzielnej egzystencji przy akceptowalnej jakości pracy; – zaspokojenie podstawowych potrzeb przez zrównoważone produkty (żywność, mieszkanie, odzież, energia), stosowne ceny; – stabilność cen oraz przeciwdziałanie koncentracji władzy ekonomicznej, internalizacja kosztów zewnętrznych; – pozagospodarcza równowaga i współpraca na rzecz rozwoju przy jak najmniejszym imporcie surowców; – wydolny budżet państwowy przy wystarczających standardach zaopatrzenia społeczeństwa w dobra merytoryczne/kolektywne oraz właściwy podział dochodów. 	<ul style="list-style-type: none"> – demokracja uczestnicząca i praworządność we wszystkich dziedzinach życia; – wyeliminowanie ubóstwa, bezpieczeństwo społeczne, opanowanie problemów demograficznych; – równość szans, integracja (np. płci, imigrantów); – bezpieczeństwo zewnętrzne, rozwiązanie konfliktów bez przemocy; – ochrona zdrowia i jakości życia człowieka.

Źródło: [Rogall, 2010, s. 47].

Wszystkie trzy wymiary zrównoważonego rozwoju są równorzędne pod warunkiem, że w takim samym stopniu skoncentrowane są na człowieku. Ludzie powinni być w centralnym punkcie zainteresowania uwarunkowań ekologicznych, ekonomicznych i społecznych. Niestety, doświadczenia Polski i innych państw wskazują na wybiórcze respektowanie celów zrównoważonego rozwoju oraz czę-

ste marginalizowanie lub pomijanie czynnika ludzkiego. Zjawiska te kształtują się różnie w zależności od zasięgu realizacji celów zrównoważonego rozwoju (gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, region, państwo, kontynent, świat). W ramach każdego z trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju można wyznaczyć ogólne cele, przed którymi stoi gospodarka zrównoważonego rozwoju. Obrazuje je tabela 2.

Na każdym etapie realizacji celów gospodarki zrównoważonego rozwoju niezbędna jest informacja. Informacja ta może być finansowa lub niefinansowa, ilościowa, wartościowa oraz jakościowa, o charakterze strategicznym, taktycznym, operacyjnym, a nawet interwencyjnym. Stanisław Czaja słusznie wskazuje, że: „złożoność informacyjna strategii zrównoważonego rozwoju jest w pierwszej instancji efektem nałożenia na siebie trzech makrosystemów – gospodarki, społeczeństwa i przyrody (środowiska przyrodniczego).

Zrozumienie funkcjonowania każdego z nich oddzielnie wymaga dużych zasobów wiedzy (informacji), a nałożenie na siebie powiększa aspekt informacyjny, podobnie jak iloczyn kartezjański komplikuje położenie obiektów w przestrzeni wielu cech” [Czaja, 2009, s. 192]. Ponadto każdy z trzech wymiarów gospodarki zrównoważonego rozwoju jest systemem o złożonych wewnętrznych relacjach. Relacjach, które wzajemnie się przenikają i silnie na siebie oddziałują, a tym samym w sposób bezpośredni i pośredni wpływają na realizację celów gospodarki zrównoważonego rozwoju.

W gospodarce opartej na wiedzy wielowymiarowa informacja dla potrzeb planistyczno-kontrolnych w ramach idei zrównoważonego rozwoju jest czymś oczywistym, a jednocześnie nadal pozostaje swoistym wyzwaniem z uwagi na jej wewnętrzną złożoność.

Dobór systemów informacyjnych jest przede wszystkim uzależniony od podmiotów realizujących strategię zrównoważonego rozwoju. Ponadto coraz częściej to informacja ekologiczna staje się kluczową w procesie decyzyjnym. Zjawisko to zauważalne jest zarówno w warunkach gospodarstwa domowego, przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, jak i decyzji o zasięgu kontynentalnym i globalnym.

Podsumowując można stwierdzić, że informacja ekologiczna w ramach wyzwań i uwarunkowań gospodarki zrównoważonego rozwoju jest zasobem:

- silnie oddziałującym na uwarunkowania ekonomiczne i społeczne,
- o rosnącym znaczeniu w procesach decyzyjnych,
- niejednoznacznie interpretowanym,
- kluczowym przy problemach związanych z „dylematem więźnia”, „wspólnej łąki” i innych bazujących na teorii wyboru publicznego,
- celowo wykorzystywanym do osiągnięcia założonych korzyści (najczęściej ekonomicznych, rzadziej ekologicznych lub społecznych).

To wszystko sprawia, że informacja ekologiczna w ramach danego problemu decyzyjnego może być zarówno siłą sprzyjającą, jak i hamującą.

POZYSKANIE I PREZENTACJA INFORMACJI EKOLOGICZNEJ

Źródła informacji ekologicznej można rozpatrywać z punktu widzenia jej odbiorców. Można tu wskazać przede wszystkim na jednostki gospodarcze i społeczeństwo. W przypadku społeczeństwa (gospodarstwa domowe) informacja ekologiczna pozyskiwana jest głównie z:

- Internetu,
- audycji i reklam w telewizji, radiu,
- artykułów w prasie i czasopismach fachowych,
- ulotek informacyjnych,
- opisu produktu,
- opinii innych osób.

O wiele rzadziej ludzie korzystają z zasobów informacyjnych organizacji ekologicznych, czy opracowań naukowych. W związku z tym informacja ekologiczna, jaką otrzymuje społeczeństwo, może być i najczęściej jest subiektywna, o celowo wyeksponowanych cechach. Informacja ekologiczna w takim przypadku staje się narzędziem marketingowym.

Duże znaczenie ma w tym przypadku forma prezentacji informacji ekologicznej. Szczególne możliwości w tym zakresie zapewnia Internet. Grafika, podkład muzyczny daje ogromną przewagę narzędziom elektronicznej prezentacji informacji ekologicznej nad innymi konwencjonalnymi źródłami. Dodatkowo interaktywne symulacje, kalkulatory umożliwiają osobie zainteresowanej porównanie rozwiązań ekologicznych do tradycyjnych, obliczenia kwoty oszczędności dla budżetu domowego itd. W przypadku wszystkich źródeł informacji ekologicznej skierowanej do indywidualnego odbiorcy preferowana jest przede wszystkim forma graficzna w postaci wykresów, zdjęć, rysunków. W przypadku jednostek gospodarczych informacja ekologiczna pochodzi przede wszystkim z:

- systemu rachunkowości jednostki (ewidencja księgową, sprawozdanie finansowe),
- wewnętrznych raportów, analiz,
- zasobów Internetu,
- czasopism fachowych i publikacji naukowych,
- zasobów organizacji ekologicznych i jednostek naukowo-badawczych,
- publikacji i prezentacji w ramach targów, wystaw, szkoleń i konferencji naukowych.

Właściciele, menedżerowie jednostek gospodarczych oczekują przede wszystkim informacji ekologicznej wyrażonej:

- wartościowo (przychody, koszty, wpływy i wydatki z tytułu działalności proekologicznej),
- ilościowo (w jednostkach naturalnych prezentujących wzrost lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne, np. emisja hałasu, promieniowania, dwutlenku węgla, zużycie wody itd.),

- jakościowo (w formie opisu działań proekologicznych).

Informacja ekologiczna skierowana do jednostek gospodarczych ma najczęściej postać tabelaryczną, graficzną (wykresy) lub opisową. W odróżnieniu od odbiorców, jakimi są gospodarstwa domowe, dla jednostek gospodarczych Internet nie jest w tym przypadku wiodącym źródłem informacji ekologicznej. Jednak te same jednostki gospodarcze doskonale znają siłę Internetu i wykorzystują jego możliwości do przekazywania informacji ekologicznych swoim odbiorcom produktów, szczególnie finalnym odbiorcom.

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, że:

- forma prezentacji informacji ekologicznej jest dostosowana do jego użytkownika (odbiorcy),
- Internet jest narzędziem do prezentowania informacji ekologicznej przez jednostki gospodarcze skierowanej do społeczeństwa, potencjalnych konsumentów,
- informacja ekologiczna w zależności od celu jej ujawnienia może być wybiórcza, podporządkowana sprzedaży, a nawet kreująca sprzedaż produktów (cel ekonomiczny ważniejszy od celu ekologicznego lub społecznego).

ANALIZA SIŁ INFORMACJI EKOLOGICZNEJ

Informacja ekologiczna może mieć wpływ na proces decyzyjny:

- każdego człowieka, co do jego zachowania, opinii w zakresie ochrony środowiska (kształtowanie świadomości ekologicznej),
- konsumenta, co do wyboru usługi, towaru, które ma zamiar nabyć dla siebie lub swojej rodziny,
- inwestora giełdowego, w zakresie decyzji kupna lub sprzedaży akcji spółek silnie oddziałujących na środowisko naturalne,
- menedżera, właściciela jednostki gospodarczej, w zakresie zakupów materiałów, usług, środków trwałych, a także wyboru lokalizacji swojej działalności gospodarczej,
- kredytodawcy, co do oceny ryzyka ekologicznego w ramach przyznania (warunków) lub odmowy udzielenia kredytu,
- ubezpieczyciela, co do oceny ryzyka ekologicznego, mającego wpływ na ustalenie warunków ubezpieczenia.

W każdym z powyższych przypadków, informacja ekologiczna może okazać się zarówno siłą sprzyjającą, jak i hamującą, dlatego można mówić o informacji ekologicznej „pozytywnej” i „negatywnej”. Rozróżnienie takie ma zastosowanie tylko w konkretnych sytuacjach i w odniesieniu do jednego odbiorcy informacji. Ogólnie należy przyjąć założenie, że informacja ekologiczna jest neutralna. Dopiero jej wykorzystanie w procesie decyzyjnym, przy uwzględnieniu uwarunkowań ekonomicznych i społecznych w zależności od stopnia świadomości ekologicznej osoby decyzyjnej może skutkować takim jej rozróżnieniem.

Można w tym miejscu posłużyć się przykładem, którym będą dwa artykuły zamieszczone w „Pulsie Biznesu” nr 56 z 2014 roku. Z artykułu pt. „Polska chwali się zielonymi technologiami” można przytoczyć następujące treści [Bełcik, 2014, s. 19]:

- „Wzrost eksportu, zwiększenie obrotów firm i nowe miejsca pracy – Ministerstwo Środowiska podsumowało osiągnięcia laureatów programu GreenEvo”.
- „Wyniki za rok 2013: firmy odnotowały średnio ponad 50-procentowy wzrost wartości eksportu i sprzedaży zagranicznej, co przełożyło się na zwiększenie obrotów o ponad 35%”.
- „Razem z firmami GreenEvo budujemy wizerunek Polski i polskich firm za granicą jako sprawnych inwestorów”.

Natomiast z artykułu pt. „Klimat nie sprzyja stali. Czy za kilka lat będą jeszcze huty w Europie? A może tylko zabytki techniki?” warto wskazać na następujące fragmenty [Warpechowska, 2014, s. II]:

- „Chiny i Stany Zjednoczone stawiają na rozwój gospodarki. Europa koncentruje się na walce z redukcją CO₂ i coraz bardziej traci na znaczeniu”.
- „Także Eurofer od dawna przestrzega przed nadmiernym zaostrzeniem polityki klimatycznej. Przypomnijmy, że pod koniec stycznia Komisja Europejska zaproponowała w ramach unijnej polityki do 2030 r. 40-procentowy cel redukcji emisji CO₂ oraz unijny cel udziału energii odnawialnej na poziomie 27 proc. (...) Producenti stali przypominają, że w ostatnich 40 latach europejskie huty ograniczyły emisję o połowę. Dalsze surowe wymagania wobec przemysłu, które wynikają z polityki klimatycznej UE, grożą przeniesieniem produkcji poza jej granice”.
- „Stal na pewno będzie produkowana, chociaż niekoniecznie w Europie. Jednak nie wszystkie huty da się przekształcić w zabytki techniki. Większość będzie trzeba wyburzyć”.

Przywołane fragmenty dwóch artykułów wyraźnie wskazują na odmienny wydźwięk informacji ekologicznej. Należy jednak pamiętać, że informacja ekologiczna nie jest działaniem proekologicznym. Informacja ekologiczna w skrajnym przypadku może być sprzeczna z działalnością proekologiczną.

Jak już wcześniej wskazano, informacja ekologiczna może być siłą sprzyjającą jak i hamującą w ramach różnych przedsięwzięć społeczno-gospodarczych. Do jej sił sprzyjających można między innymi zaliczyć:

- pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego,
- umożliwianie rozwoju społeczno-gospodarczego,
- wzrost liczby mieszkańców w danym regionie,
- inicjowanie badań naukowych,
- zmniejszenie kosztów ekologicznych,
- ograniczenie ryzyka ekologicznego,
- wzrost świadomości ekologicznej.

Natomiast do sił hamujących informacji ekologicznej w ramach życia społeczno-gospodarczego zaliczać można między innymi:

- ograniczenie rozwoju społeczno-gospodarczego,
- uniemożliwienie rozwoju społeczno-gospodarczego,
- ograniczenie liczby mieszkańców w danym regionie,
- wzrost kosztów ekologicznych,
- zwiększenie ryzyka ekologicznego.

Profesor Zbigniew Luty na konferencji naukowej⁴ w trakcie swojego wystąpienia powiedział, że „informacja to współczesna broń”. Ponadto zadał następujące pytania:

- „Czy realizacja celów społecznych i środowiskowych to tylko zabieg marketingowy?”
- „Czy to legalne? Zamiast dbać o zysk osoba decyzyjna troszczy się o środowisko naturalne”.

Podążając dalej można stwierdzić, że informacja ekologiczna to współczesna broń. Broń o bardzo różnym polu rażenia. Informacja ekologiczna dzięki masowym środkom jej przekazu, a szczególnie przez wykorzystanie Internetu i jest swoistą bronią globalnego zasięgu.

Informacja ekologiczna może wpłynąć na decyzje konkretnych osób, a tym samym stać się czynnikiem (siłą) sprzyjającym lub ograniczającym pewne obszary życia społecznego i gospodarczego. W związku z tym informacji ekologicznej nie można interpretować zawsze w sposób jednoznaczny, co stoi u podstaw współczesnych dylematów z nią związanych.

WNIOSKI KOŃCOWE – WSPÓŁCZESNE DYLEMATY ZWIĄZANE Z INFORMACJĄ EKOLOGICZNĄ

Do podstawowych zjawisk wpływających na współczesne dylematy związane z informacją ekologiczną należy zaliczyć:

- zjawisko asymetrii informacji, czyli nierówność między konsumentami a przedsiębiorstwami w dostępie do najważniejszych danych,
- nieustanny wzrost ilości nie zawsze aktualnej, pełnej i wiarygodnej informacji ekologicznej,
- stopień świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Mając powyższe na uwadze można zidentyfikować w rozbiciu na społeczeństwo (gospodarstwa domowe) i jednostki gospodarcze listę aktualnych dylematów dotyczących informacji ekologicznej.

Lista dylematów związanych z informacją ekologiczną – społeczeństwo:

⁴ Konferencja Naukowa „Rachunkowość Zarządcza/Controlling – Najlepsze Praktyki”, Bydgoszcz, 10 kwietnia 2014.

1. Niezrozumienie lub brak możliwości uzyskania niezbędnej informacji ekologicznej do podjęcia odpowiedzialnej decyzji.
2. Traktowanie informacji ekologicznej z Internetu jako głównego źródła danych niezbędnych do podjęcia decyzji oraz kształtujących świadomość ekologiczną.
3. Wysoce zróżnicowany stopień świadomości ekologicznej w społeczeństwie oraz brak pełnej korelacji między świadomością ekologiczną a działaniem (decyzjami) w życiu codziennym (problem połączenia celów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych – dylematy związane z teorią wyboru publicznego).

Lista dylematów związanych z informacją ekologiczną – jednostki gospodarcze:

1. Celowe ukrywanie informacji ekologicznych (etyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność biznesu).
2. Jakość emitowanych i pozyskiwanych informacji ekologicznych w Internecie.
3. Niezrozumienie lub niewłaściwe wykorzystanie informacji ekologicznej w wyniku różnego stopnia świadomości ekologicznej u menedżerów lub celowe przejawianie zachowań typowych dla dylematów związanych z teorią wyboru publicznego.

Kończąc rozważania należy stwierdzić, że nadal menedżerowie jednostek gospodarczych, społeczeństwo nie zdają sobie sprawy z mocy informacji ekologicznej. Nie dostrzegają potencjalnych zależności między jakością informacji ekologicznej a decyzjami, działaniami proekologicznymi i ostatecznie stanem środowiska naturalnego, w którym wszyscy żyjemy i z którego korzystamy. Jednocześnie jednak należy zaznaczyć, że to człowiek powinien panować nad informacją ekologiczną i nie można dopuścić do sytuacji, aby informacja ekologiczna zapanowała nad człowiekiem.

BIBLIOGRAFIA

- Babik W., *Ekologia informacji – wyzwanie XXI wieku*, www.tuo.agh.edu.pl/wba.pdf (dostęp: 18.09.2014).
- Bełcik A., 2014, *Polska chwali się zielonymi technologiami*, „Puls Biznesu” nr 56.
- Czaja S., 2009, *Informacja jako podstawa kształtowania zrównoważonego rozwoju i gospodarki opartej na wiedzy* [w:] *Zrównoważony rozwój gospodarki opartej na wiedzy*, red. B. Poskrobko, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.
- Famielec J., 2009, *Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na politykę państwa i funkcjonowanie przedsiębiorstw* [w:] *Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na politykę państwa i regionów*, t. 1: *Problemy ogólnopaństwowe i sektorowe*, red. B. Poskrobko, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.
- Piontek B., 2002, *Koncepcja rozwoju zrównoważonego i trwałego Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

- Piontek F., Piontek B., 2009, *Przyczynek do dyskusji na temat zrównoważonego rozwoju w polityce władzy publicznej* [w:] *Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na politykę państwa i regionów*, t. 1: *Problemy ogólnopństwowe i sektorowe*, red. B. Poskrobko, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.
- Rakoczy B., 2009, *Zasada zrównoważonego rozwoju w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* [w:] *Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na politykę państwa i regionów*, t. 1: *Problemy ogólnopństwowe i sektorowe*, red. B. Poskrobko, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok.
- Rogall H., 2010, *Ekonomia zrównoważonego rozwoju. Teoria i praktyka*, Zys i S-ka, Poznań.
- Słownik wyrazów obcych*, 2000, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Warpechowska B., 2014, *Klimat nie sprzyja stali. Czy za kilka lat będą jeszcze huty w Europie? A może tylko zabytki techniki*, „Puls Biznesu” nr 56, Dodatek Specjalny.
- Zygała R., 2007, *Podstawy zarządzania informacją w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław.
www.tuo.agh.edu.pl/wba.pdf.

Streszczenie

Współczesne uwarunkowania gospodarki zrównoważonego rozwoju wskazują na rosnące za-potrzebowanie i znaczenie informacji ekologicznej. Doświadczenia jednostek gospodarczych, inwestorów giełdowych, społeczeństwa skłaniają do stwierdzenia, że informacja ekologiczna może być siłą hamującą, jak i sprzyjającą w realizacji przedsięwzięć gospodarczych, a dostęp do niej jest utrudniony. Celem artykułu jest zidentyfikowanie i opisanie współczesnych dylematów związanych z pozyskaniem, prezentacją i wykorzystaniem informacji ekologicznej. Do napisania artykułu zostały wykorzystane: analiza stron internetowych jednostek gospodarczych, analiza literatury oraz doświadczenia własne autora zdobyte w trakcie obserwacji uczestniczącej i wywiadów.

Słowa kluczowe: informacja ekologiczna, Internet, działalność proekologiczna

Environmental Information – Contemporary Dilemmas

Summary

Contemporary conditions for the sustainable development of the economy indicate a growing need and importance of ecological information. The experience of the business, stock market investors and the public tend to infer that environmental information can be a negative as well as favorable force in the implementation of economic projects and access to which, is difficult. The purpose of this article is to identify and describe contemporary dilemmas related to the acquisition, presentation and use of environmental information. In preparing the article, surveys, website analyses of entities and analysis of literature were used along with the author's own experience gained during participant observation and interviews.

Keywords: ecological information, the Internet, ecological activities

JEL: D83, G14, L15, D82